

בתערוכה שמש של סוף יום<sup>1</sup> בוחנת יצחק במבט נוסטלגי אך מפוקח את גלגולה של מסורת תרבותית, העברתה וקליטתה מחדש, תוך התייחסות רפלקטיבית בממד הזמן. מתוך תחביר צלילים מופשטים, בלתי אחידים ודגימות סאונד של שירה, נגינה ומחיאות כף ניבטות בחלל הגלריה שלוש עבודות השזורות זו בזו מבחינה חזותית ותמטית. אלו הן עבודות שנגזרו מחומרי גלם מקוריים (found footage), אסמבלז'ים של דימוי וסאונד שנוצרו באמצעות מניפולציות דיגיטליות - פעולות מינוריות של חיתוך וחיבור, עריכה ואנימציה המשבשות מודלים אסתטיים מסורתיים ויוצרות קומפוזיציות חדשות.

העבודות המוצגות יוצאות מתוך התבוננות וחקירה של מסורות מוסיקליות וויזואליות מהתרבות העממית וגבוהה גם יחד - כמו המוסיקה הערבית הקלאסית או האסתטיקה המושגית של האורנמנטיקה המזרחית, ובוחנת את האופן שבו אלו נמסרות ומועברות הלאה.<sup>2</sup> יחד עם זאת יצחק מערערת עליהם דרך ניסוח מחדש ובנימה אישית ומקורית.

בתערוכה זו ממשיכה נבט יצחק לעסוק בחיבור בין צליל לדימוי חזותי כחומרי גלם המזינים זה את זה, מייצרים הקשר חדש בין הנראה לנשמע ומספקים מקרא ליצירה האמנותית תוך התמקדות בחוויה של הצופה דרך המבט והשמיעה.

במרכז החלל מוצגת העבודה שמש של סוף יום, 2012, הקרנת אנימציה על במה הניצבת על אחד מקירות הגלריה. על הבמה מוקרן דגם סכמתי, אב טיפוס של שטיח פרסי ההופך באמצעות העיבוד הדיגיטלי לתבליט אורנמנטלי מעוטר במוטיבים גיאומטריים וצמחיים מסוגננים, ולרגע נדמה שזהו שריד ארכיאולוגי קדום. עבודת האנימציה משבשת באופן מודע ומתוכנן את המהלך האסתטי המוכר. הסימטריה והאיזון של הקומפוזיציה מופרים על ידי הכנסת תנועה המפיחה רוח חיים במוטיבים המרכיבים אותה. הסדר הקוסמי האידיאלי, ההרמוני ושיווי המשקל המאפיינים תפיסה עיצובית זו מתערערים וכתוצאה מכך נוצרים יחסי גומלין חדשים בין העיטורים. פעולות מכאניות של דריכה, טעינה וירייה חוזרות ונשנות לצד צלילים מופשטים, מעוררות אסוציאציה של מאבק ולחימה ומזכירות שפה חזותית המאפיינת משחקי מחשב.

---

<sup>1</sup> השיר נכתב והולחן על ידי המלחין ריאד אל סונבטי (Maestro Riad al- Sunbati).

<sup>2</sup> אי אפשר שלא להזכיר בהקשר זה של העברת מסורת מזרחית את קפה נח המיתולוגי שפעל בשכונת התקווה, הסמוכה לכפר שלם רבתית - היכן ששוכנת כיום שכונת נוה אליעזר. בשנות ה-60/50 היה הקפה נקודת מפגש למוסיקאים רבים, מהגרים בני עדות המזרח. הם הרבו לנגן בקפה וזכו לקהל אדוק שבא לספוג את הרפרטואר של המוסיקה הערבית הקלאסית.

מקורן של שתי העבודות Ya Alby ו- Star Quality, 2013, לקוח משידורים טלוויזיוניים של קונצרטים מיתולוגיים של אום כולת'ום. שתי העבודות משלימות במידה רבה זו את זו. העבודה Ya Alby היא מיצב המורכב מאובייקט וסאונד. וילון תיאטרון כבד סוגר את מרפסת הגלריה וממנו בוקעים צלילי שירה מחזוריים (מאוול) ומחיאות כף שנדגמו מתוך הקונצרט. פעולה רפטיבית של סגירה ופתיחת וילון מוקרנת על הווילון הסטטי ומפיחה בו רוח חיים כאילו בעוד רגע תתגלה בפני הצופה דמותה של אום כולת'ום ולצידה נגני התזמורת שלה. עבודת הווידאו Star Quality מציגה פריים 'פיסולי', מקטע מעובד מתוך הקונצרט. הדיווה הבלתי מעוררת של הזמר הערבי מוצגת במלוא הדרה, אוחזת מטפחת בידיה - סמלה המובהק, ספק מסתתרת, ספק מקוננת. יצחק מפרקת את האקט הפרפורמטיבי על מרכיביו השונים, מפרידה ומנתקת ביניהם באופן "מלאכותי" ומסיתה את מוקד ההתרחשות מבימת הקונצרט לשטיח המוקרן. על אף שחויית הפרפורמנס נוכחת בתערוכה, העבודות המוצגות מתפקדות כאוסף פרגמנטרי של פרפורמנס בימתי – וילון מוגף שזיכרון של פתיחה וסגירה הוטמע בו, הדהוד חרישי של סאונד, מקטע מטופל מתוך הופעה, בימת תיאטרון סימבולית מכוסה שטיח (הדהוד לשטיחים שעטרו את בימת התיאטרון בקונצרטים של אום כולת'ום). המפגש האינטימי, הבלתי אמצעי והעוצמות האדירות של חוויה חושית הנבנית בין הזמרת לקהל מעריציה למעשה לא מתקיימים. הציפייה נותרת בלתי ממומשת.